

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΟΛΩΝ

Η εφημερίδα αυτή μήκτε από τόν περασμένο Σεπτέμβριο στόν πέμπτο χρόνο τής ζωής τής. Κι όπως γράφαμε στό φύλλο 49)14—9—1980 «Όταν πρίν από πέντε χρόνια παίρναμε τήν απόφαση νά εκδώσουμε τή μικρή αυτή εφημερίδα, ομολογούμε πώς είχαμε ορισμένους ενδοιασμούς γιά τό άν θά μπορούσαμε νά τήν κρατήσουμε γιά πολύν καιρό καί, προπάντων, όπως τή φανταστήκαμε: μιά έκδοση πού θ' αποτελούσε τό συνδετικό κρίκο ανάμεσα στους συνεπαρχιώτες μας οπουδήποτε κι άν βρίσκονται κι οποιαδήποτε κι άν είναι η πολιτική τους τοποθέτηση» πού θά τούς έκανε νά νιώσουν περισσότερο τήν αξία καί τήν ομορφιά του τόπου μας καί νά συνειδητοποιήσουν τό χρέος τους απέναντί του

πού θά δυνώμωμε τήν αγάπη καί τό ενδιαφέρον τους γιά τή μικρή μας επαρχία...». Καί σήμερα, πού η εφημερίδα μας βρίσκεται στό μέσο περίπου του πέμπτου χρόνου, επαναλαμβάνουμε πώς με πολλή χαρά καί ικανοποίηση διαπιστώνουμε ότι αρκετοί από τούς στόχους τών «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ», όπως έχουν τεθεί στό πρώτο φύλλο τους, πραγματοποιήθηκαν. Κι αυτό βέβαια έγινε όχι μόνο με τήν προσπάθεια δυο ανθρώπων πού είχαν τήν πρωτοβουλία καί τό βάρος γ' αυτή τήν έκδοση, αλλά προπάντων με τήν υλική, τήν πνευματική καί τήν ηθική συμπαράσταση καί βοήθεια τών συνδρομητών, αναγνωστών καί συνεργατών μας, πού προέρχονται όχι μόνο από τήν επαρχία Βιάννου μά καί

από άλλα διαμερίσματα τής χώρας μας. Σ' όλους αυτούς απευθύνουμε σήμερα τίς πιο θερμές ευχαριστίες μας από τή θέση αυτή. Γιά νά εξακολουθήσει όμως η εφημερίδα μας νά ζεί καί νά προσφέρει στους αναγνώστες τής ενδιαφέρουσα ύλη, παράλληλα με τήν προβολή καί προώθηση τών προβλημάτων τής επαρχίας μας, πρέπει νά έχει τή συνεχή συμπαράσταση όλων τών συνεπαρχιωτών. Τονίζουμε ιδιαίτερα τό θέμα τούτου, γιατί πολλοί αξιόλογοι Βιαννίτες, είτε διαμένουν στήν επαρχία μας είτε βρίσκονται σε άλλες περιοχές, μπορούν νά μας βοηθήσουν με τήν αποστολή γιά δημοσίευση εργασιών τους, κι όμως δέν τό κάνουν. Ορισμένοι μάλιστα στήν αρχή αγκάλια-

σαν με ενθουσιασμό τήν έκδοσή μας, έστειλαν διάφορες εργασίες τους πού δημοσιεύτηκαν στό Β.Ν. κι ύστερα σώπασαν εντελώς. Γιατί άραγε; Τι συνέβη καί απαξιώνουν νά μάς στείλουν άλλη συνεργασία τους; Γιατί βέβαια δέν μπορούμε σε καμιά περίπτωση νά δεχτούμε ότι εξαπλήθηκε ο δυναμισμός τους. Ούτε μπορούν νά μάς πούν ότι εμποδίζονται από τό φόρτο τής εργασίας τους, από τά υπηρεσιακά κ.ά. καθήκοντά τους. Γιατί, άν έτσι σκεφτόμαστε όλοι, αυτή η εφημερίδα — πού αποτελεί τή φωνή τής επαρχίας Βιάννου — θά 'πρεπε νά διακόψει τήν έκδοσή της. Κι εμείς, πού αναλάβαμε τό βαρύ — όπως διαπιστώνουμε τώρα — έργο γιά τήν επιμέλεια καί τήν έκδοσή της, έχουμε φόρτο εργασίας καί πολλαπλά κα-

θηκοντα. Κι όμως, ολότελα ανιодиoteλώς, αγωνιζόμαστε νά τήν κρατήσουμε στή ζωή, ευπρόσμη καί ευπρεπή, εξηρηρητική τών συμφερόντων τής επαρχίας μας, ένα όργανο αξιόλογο γιά τήν προβολή τής. Καί — πρέπει νά τονιστεί αυτό — είναι ίσως η μόνη εφημερίδα τής χώρας πού δέν έχει κανένα κέρδος καί πού με τίς συνδρομές τών αναγνωστών τής πολυ δύσκολα καλύπτει τά έξοδα του τυπογραφείου, του δημοσιογραφικού χαρτιού καί τών ταχυδρομικών τελών. Πολλές φορές μάλιστα εκδίδεται με έλλειμμα. Άν κατορθώνει νά ζεί, από οικονομική άποψη, αυτό οφείλεται στό ότι κανένας από όσους εργαζόμαστε γ' αυτήν δέν παίρνει ούτε μία δραχμή γιά τόν κόπο του. Όπως τονίσσαμε

καί στό πρώτο φύλλο, αναλάβαμε τήν έκδοσή της ως εκπλήρωση χρέους πός τή γή πού μάς γέννησε, κι αυτή η ίδια ιδέα του χρέους μάς εμπνέει κι ύστερα από τά πέντε χρόνια τής ζωής τής. Χρειαζόμαστε όμως τή βοήθεια καί τή συμπαράσταση όλων τών συνεπαρχιωτών, γιά νά μπορέσουμε νά εκπληρώσουμε, όσο γίνεται καλύτερα, τό χρέος μας αυτό. Κι ελπίζουμε πώς με τόν καινούριο χρόνο, πού ευχόμαστε νά είναι γιά όλους ευτυχισμένος καί γόνιμος, τά παραπάνω θά βρουν μεγαλύτερη απήχηση στους αναγνώστες μας. Υπάρχουν καί άλλα θέματα πού θά πρέπει νά αναλύσουμε καί νά ξεκαθαρίσουμε, αλλά από έλλειψη χώρου θά μάς απασχολήσουν μίαν άλλη φορά. Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΙΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Του κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ Δ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗ

3ο
ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

1. Υδροδυναμική Ενέργεια...
Τά τρεχόμενα νερά καί η ορεινή διαμόρφωση τής επαρχίας μας παρουσιάζουν πολλές δυνατότητες.
Ο Σύλλογος Βιαννιτών «η Δι-

κτη» υπό τήν προεδρία του κ. Ι. Π. Φουρνάρη είχε αναλάβει τή φιλόδοξη προσπάθεια νά συμβάλει στήν ανάπτυξη τής επαρχίας καί συγκρότηση γιά τό σκοπό αυτό διάφορες επιτροπές. Στά πλαίσια τής δραστηριότητας αυτής ενεργήσαμε τόν Αύγουστο του 1954 με τόν κ. Ε.

Γρυλιωνάκη επιτόπια αναγνώριση τών κυριότερων πηγών τής Βιάννου, με ακριβή βαρομετρική υψομέτρηση ορισμένων σημείων καί ιδιαίτερα τών πηγών. Από τό αρχείο μου τής εποχής εκείνης παρουσιάζω μερικά στοιχεία καί συμπεράσματα.

α. Τά παλιά σχέδια του υδρο-

ηλεκτρικού σταθμού Α. Βιάννου πρέπει νά τροποποιηθούν, έτσι πού τά νερά του Χαλασιά (υψόμετρο 745 μ.) νά ενωθούν με τής Απ. Μάνας (υψόμετρο 800 μ. περίπου), πού θά δώσουν μιά παροχή 60 λιτ/δ περίπου τό καλοκαίρι καί εκμεταλλεύσιμη υψομετρική διαφορά 200 μ. Όσο γιά τά νερά του Γαμπριέλε μπορούν νά μείνουν όπως έχουν γιά ύδρευση ή άρδευση καί γιά διατήρηση του ύψους περιβάλλοντος, όπως είναι σήμερα.

β. Ο Κρυγιός Ποταμός του Κεφαλοβρυσίου έχει μεγάλες παροχές κατά τούς χειμερινούς καί ανοιξιάτικους μήνες καί στήν ανάγκη μπορεί νά γίνει εκμεταλλεύσιμη τής ενέργειάς τους έστως καί γιά 7 ή 8 μόνο μήνες τό χρόνο.

γ. Οι πηγές τής Σύμης παρουσιάζουν ίσως τό μεγαλύτερο ενδιαφέρον γιά τήν επαρχία. Οι πηγές Μέσα Νερό, Σκαπετού καί Μέσα Φλέγα με καλοκαιρινές παροχές 30—40 λιτ/δ έχουν μικρές εκμεταλλεύσιμες υψομετρικές διαφορές (35—100 μ.) αλλά η Κρύα Βρύση με παροχή 60 λιτ/δ περίπου καί υψομετρική διαφορά πάνω από 300 μ. είναι ασφαλώς η πιο συμφέρουσα ενεργειακή πηγή τής επαρχίας.

Όσο κι άν τά στοιχεία αυτά είναι ανεπαρκή καί πρόχειρα, δείχνουν πώς η επαρχία μας διαθέ-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΟΝ κ. ΝΟΜΑΡΧΗ

Σε πολλά από τά προηγούμενα φύλλα τών Β. Ν. έχουμε γράψει γιά τήν ανάγκη νά συντηρηθούν οι αγροτικοί δρόμοι τής επαρχίας Βιάννου. Αυτό επιβάλλεται γιά νά είναι δυνατή η διακίνηση τών οπωροκηπευτικών τής παραλιακής ζώνης καί η μεταφορά του ελαιοκάρπου στα ελαιοτριβεία. Πέρασε όμως τό καλοκαίρι. Πέρασε τό παρατεταμένο ψιμοκαλοκαίρι, αφού βροχές είχαμε μόνο στό τέλη του Νοέμβρη. Δέν έγινε όμως καμιά ενέργεια.

Τώρα έβρεξε καί όλοι οι δρόμοι έγιναν αδιάβατοι. Η γενική κακοκαιρία πού έπιασε σ' όλη τή χώρα δέν μπορεί νά δικαιολογήσει τήν κατάσταση πού βρίσκονται αυτή τή στιγμή οι αγροτικοί δρόμοι τής επαρχίας άν επιχειρηθεί νά χρησιμοποιηθεί ως δικαιο-

καιολογία. Νιώθετε, κ. Νομάρχη, τήν ευθύνη πού αναλάβετε γιά τή ζημιά πού θά προκληθεί στους παραγωγούς τής επαρχίας; Σ' αυτούς πού νύχτα καί μέρα δουλεύουν καί ιδρωκοπών γιά τήν ελιά, τό αγγούρι, τήν τομάτα, τήν μπανάνα; Ιδρωκοπών γιά τό ψωμί τών παιδιών τους μά καί γιά τήν εθνική οικονομία.

Είναι αναγκαία η παρουσία μπουλτόζας — γκρέιντερ καί οπουδήποτε άλλοι μηχανήματος χρειάζεται στήν επαρχία, μόνιμα πιά, γιά τήν άμεση αποκατάσταση τών ανωμαλιών πού θά παρουσιάζονται στήν κίνηση τών τροχοφόρων στους αγροτικούς δρόμους τής επαρχίας. Κάθε καθυστέρηση, κάθε αδιαφορία δέν μπορεί νά χαρακτηριστεί παρά εγκληματική.

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΜΟΔΙΟ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΗ

Δημοσιεύουμε σε άλλες στήλες ποσά πού ζητείται η έγκρισή τους γιά νά διατεθούν στό χωριό τής επαρχίας μας.

Δημοσιεύουμε ακόμη έργα πού έγιναν στήν Κοινότητα Άνω Βιάννου. Κάτι ανάλογο, κι ίσως σε χαμηλότερο βαθμό, έχουν γίνει καί στό υπόλοιπο χωριό τής επαρχίας.

Αν αυτά φαίνεται η τσιγκουνιά με τήν οποία η Πολιτεία ενισχύει τήν τοπική αυτοδιοίκηση γιά νά κάνει έργα αντάξια τής προσφοράς τής στήν εθνική οικονομία.

Τά τέσσερα βασικά προϊόντα τής επαρχίας σήμερα, λάδι, αγγούρι, ντομάτα, μπανάνα, είναι δυναμικά προϊόντα, πού πέρα από τήν επιβίωση τών κατοίκων πλεονάζουν κι ενισχύουν αρκετά τήν εθνική οικονομία. Γι' αυτό είναι αναγκαία η διάθεση σοβαρών κονδυλίων γιά τή δημιουργία σημαντικών έργων τής

επαρχίας, γιά τήν προώθηση καί παραπέρα ανάπτυξη τής παραγωγής. Τά έχουμε γράψει πολλές φορές. Τά επαναλαμβάνουμε καί σήμερα:

Η σύνδεση όλων τών χωριών τής επαρχίας, με τήν παραλιακή περιοχή με σωστούς δρόμους είναι επιτακτική. Η διάνοιξη καί σύντομη ολοκλήρωση του δρόμου Τσουτσουρος — Κερατόκαμπος — Άρβη — Ψαρή Φοράδα — Τέρτσα — Μύρτος είναι απόλυτα αναγκαία. Εκκατοντάδες αυτοκίνητα θά κινούνται σ' αυτόν καθημερινά γιά νά μεταφέρουν τίς τεράστιες ποσότητες προϊόντων πού μπορούν νά παραχθούν πολλαπλάσιες απ' όσες παράγονται σήμερα, άν λυθεί τό δεύτερο σοβαρό πρόβλημα τής άρδευσης τής περιοχής. Χρέος κάθε αρμοδίου, χρέος κάθε συνεπαρχιώτη, είναι η προώθηση γιά τήν επίλυση τους.

ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

Σ' όλα τά χωριά τής επαρχίας μας, άντρες καί γυναίκες δουλεύουν στό χωράφι. Τίς περισσότερες μέρες του χρόνου, μά ιδι-

αιτερα τήν περίοδο του χειμώνα, γιά τό μάζεμα τής ελιάς, του αγγουριού, τής πρώιμης ντομάτας... ● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΗΡΩΟΥ

Στήν ανακοίνωση του Νομαρχιακού Ταμείου γιά τά ποσά πού προτείνει νά διατεθούν σε διάφορα έργα στό Νομό μας γιά τό 1981, αναφέρεται καί τό ποσό τών 350.000 δρχ. γιά τή διαμόρφωση του χώρου του Ηρώου στή Δαμάστα. Τό σημειώνουμε με ιδιαίτερη ικανοποίηση, γιατί η ενέργεια αυτή τιμά τή μνήμη τών πατριωτών τής Δαμάστας πού θυσίαστηκαν γιά τή λευτεριά του τόπου μας.

Παράλληλα όμως λυπούμαστε πολύ γιατί, παρά τίς επανειλημμένες αιτήσεις τής επαρχίας μας γιά τή διάθεση ενός κονδυ-

λίου γιά τή διαμόρφωση του χώρου του Πανεπαρχιακού Ηρώου, δέν δόθηκε καμιά μέχρι σήμερα απάντηση. Κι ενώ δυο φορές παλαιότερα ο τότε υπουργός Συντονισμού κ. Μητσοτάκης υποσχέθηκε τήν διάθεση του απαιτούμενου ποσού, στό τέλος η υπόσχεση αποδείχτηκε κοροϊδία.

Μά καί δυο μικροποσά πού εξασφάλισαν η επιτροπή ανεγέρσεως του Ηρώου καί η υπηρεσία στρατού, από τή γραφειοκρατία τών υπηρεσιών τής Νομαρχίας, δέν έγινε κατορθωτό μέχρι σήμερα ν' αξιοποιηθούν, άν καί

έχουν περάσει 13 μήνες από τότε πού έχουν διατεθεί. Στο μεταξύ ο πληθωρισμός έχει πολύ περιορίσει τίς δυνατότητες γιά αξιόλογη αξιοποίηση του ποσού αυτού.

Τά παραπάνω δημιουργούν πικρία στους απογόνους τών 360 κατοίκων τής επαρχίας Βιάννου καί τών γειτονικών χωριών τής επαρχίας Ιεραπέτρας πού έπικσαν στόν αγώνα κατά τών Γερμανών. Πικρία, πού οι εκπρόσωποι του κράτους δέν έχουν τό δικαίωμα νά μείνουν αδιάφοροι γ' αυτήν.

Οι συνεπαρχιώτες μας άς συνεχίσουν τίς προσπάθειές τους γιά νά βρεθεί επιτέλους ο τρόπος καί τά μέσα γιά νά ολοκληρωθεί τό έργο πού ξεκίνησε με τήν κατασκευή του Ηρώου πός

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

Γιά νά γνωρίσουμε τά Ξένα μέρη ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ - ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ

Του κ. Γιώργου Τζαμουζάκη

2ον
Τόν άο αιώνα ό 'Ιουστινιανός έκτισε στόν ίδιο τόπο μεγάλο ναό, αφιερωμένο στή Μεταμόρφωση του Χριστού, στόν όποιο περιέκλεισε καί τό παρεκκλήσιο τής 'Αγίας Βάτου. Ο 'Ιουστινιανός περιέβαλε τή Μονή με ισχυρό τείχος, έκτισε κελιά γιά τούς μοναχούς καί έγκατέστησε κοντά στή Μονή διακόσιες οικογένειες Ποντίων καί Αιγυπτίων, γιά νά υπηρετούν καί νά υπερασπίζονται τή Μονή. Περίφημο είναι τό μωσαϊκό τής Μεταμορφώσεως στήν κόγχη του ναού. Η μεγάλη ξύλινη πόρτα του ναού, από κένδρους του Λιβάνου με ανάγλυ-

φες παραστάσεις, διατηρείται θαυμάσια επί 1400 χρόνια, χάρη στό άπόλυτα ξηρό κλίμα του Σινά.

Τό λείψανο τής 'Αγίας Αικατερίνης είναι τό λαμπρότερο άπόκτημα τής Μονής. Η «Πανεύφημος Νύμφη Χριστού» Αικατερίνη μαρτύρησε στήν Άλεξάνδρεια τό 307, προτιμώντας τό νυμφίο τής σωτηρίας Χριστό άπό τούς πλούσιους νυμφίους πού τής πρότεινε ό πατέρας της. Κατά τήν παράδοση, τό λείψανό της μεταφέρθηκε άπό άγγέλους στήν ψηλότερη κορυφή του Σινά, ύψος 2640 μέτρα, όπου μετά τρείς αιώνας, ύστερα

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 3

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Τά Β.Ν. σε δύο φύλλα τους τό Σεπτέμβρη του 1978 καί του 1979 δημοσίευσαν τά όνόματα τών συνεπαρχιωτών μας πού έκελεύστηκαν τό 1943 από τούς Γερμανούς.

Στήν έπιθυμία τους νά γίνει μιά καλύτερη προβολή τών νεκρών μας, καλούν τούς συγγενείς όλων τών θυμάτων τής 'Επαρχίας νά στείλουν μιά φωτογραφία κατά προτίμηση σε σχήμα 10X14 ή μικρότερο, όσο γίνεται πιο καθαρή. Σκοπός μας είναι νά τίς δημοσιεύσουμε στό φύλλο του Σεπτεμβρίου 1981. Η άποστολή τών φωτογραφιών πρέπει νά 'χει γίνει ως τά τέλη 'Ιουλίου. Πίσω από τή φωτογραφία νά γράφεται τό όνομα καί έπώνυμο του νεκρού, όνομα πατέρα, ηλικία τήν ήμερα τής έκτέλεσης καί χωριό.

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιόκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκειο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείο)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ίωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ίωάννης Κονουλάκης — Άμυρά	31420

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Η κ. Μελτίνη σύζυγ. Θεοφύλακτου Ψαρολογάκη γέννησε αγόρι.

Η κ. Χρυσούλη Εμμ. Μουζουράκη γέννησε αγόρι.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ:

Αντιγόνη Ι. Μπιτσάκη και Εμμ. Γ. Μακρινάκης από τον Κρουσώνα.

Συμεών Μπιτσάκης και Ρένα Κεφαλάκη από το Νεοχώρι.

ΓΑΜΟΙ:

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Εμμ. Κασωτάκης και Αιμιλία Π. Μιχελινάκη.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ:

Ειρήνη Εμμ. Νεραντζάκη Αναστασία Κουσκουμπεκάκη.

ΣΤΟ ΚΑΛΑΜΙ:

παπα — Γρηγόρης Επιτροπάκης

ΔΩΡΕΕΣ

Ο κ. Ιωάννης Σπανάκης, στρατιωτικός, μάς έστειλε από το Κιλκίς 1.000 δραχ. για το Φιλόπτωχο Ταμείο Βιάννου.

Παρακαλείται ο ταμίας του για την παραλαβή τους.

Γητειές

Γιά τήν ασθένεια τῶν ματιῶν, τὸ λεγόμενον ΡΙΜΑ

Ὡς εἴμαστε τρεῖς ἀδερφοὶ κι ἄλλοι ἀδερφοὶ δὲν ἴσαν, Ἄϊ — Γιάννης, Ἄϊ — Πέτρος κι Ἄϊ — Παντελεήμονας.

Παίρνομε τὰ σκεπάρνια μας τὰ χρυσοσκεπάρνια μας, πάμε στὰ ὄρη, στὰ βουνά, νὰ κόψω με τρία δεντρά, τὸν πεύκο, τὸ λεύκο κι τὸ, ἀγρίοκυμάρισσο, νὰ κάμωμε τὸ Ἅγιος Φωτιάς ἀνάφιλο κι τὴ Παναγιάς κατὰφιλο. Ἐδάρηκε ὁ καλύτερός μας στ' ἄματι κι κλαίει κι θρηνᾶται, τοῦ Θεοῦ παραπονάται. Ὁ Χριστὸς ἐπέφασε:

— Τί ἔχεις κι θρηνᾶσαι, τοῦ Θεοῦ παραπονάσαι; Μὴν ἄφρατὸ ἐδείρετε, χήρα μὴν ἐσκοτώσετε; Παντρεμένη ἐξύμωσε, φτωχοῦ ψωμί δὲν ἤδωσε;

— Ὁχι, ἀφέντη μου Χριστέ μου κι Ἄϊ — Γιάννη Πρόδρομὲ μου. Τὰ κρυφὰ ξέρεις κι τὰ φανερά δὲν ξέρεις; Κοντὸ κι δὲν ἐβρέθηκε ἄνθρωπος βαφτι-

σμένος, μυρωμένος, τοῦ Θεοῦ παραδομένος, νὰ πιάσει ἀσπὴμ ἢ χρυσάφι ἢ τρεῖς κοντύλους ράπη, νὰ γητῆμι τὸ λάρι κι τὸ ρίμα, νὰ τὰ ρίξει στὸν ποταμὸ κι ὁ ποταμὸς στὸ κύμα κι τὸ κύμα νὰ τὰ ρίξει στὰ νῆφη, κι τὰ νῆφη νὰ σχιστοῦν, νὰ βγάλουν ἀγγέλους κι ἀρχαγγέλους. Κι οἱ ἄγγελοι — ἀρχαγγελοὶ νὰ τὰ ρίξουν στὰ βουνά, ποῦ δὲν κρᾶζουν τὰ πουλιά, δὲν παίζει σηματοῦρη κι ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη γειτόνισσα προζύμι δὲν δανεῖζει. Ἄγιε Παντελεήμονα, πρῶτε γιαντὲ τοῦ κόσμου, ὅπου γιὰ τρεῖς τὶς πληγῆς κι διασκορπᾶς τοὺς πόνους, βοήθησε κι γιάτρεψε τὸ λάρι κι τὸ ρίμα καὶ ρίξε το στὸν ποταμὸ κι ὁ ποταμὸς στὸ κύμα.

ΕΛ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΗ

Ἀφήγηση Ἄνας Δ. Συμβούλου Λάκη (Ἄνω Βιάννος)

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τοῦ Δημήτρη Χαρ. Κουφαλιτάκη

(Τὰ ἀνέκδοτα ποὺ ἀκολουθοῦν μάς εἶχε στείλει ὁ Δημ. Χ. Κουφαλιτάκης πρὶν πεθᾶναι. Ἀπὸ ἐλλειψῆ χωρῶν δὲν τὰ εἶχαμε δημοσιεῦσει τότε. Τὰ καταχωροῦμε σήμερον στὶς στήλες τῶν Β.Ν. στὴ μνήμη τοῦ αγαπητοῦ συνηθισμένου).

Ἐργατικὸς κι φιλήσυχος ἄνθρωπος ὁ Βιαννίτης, πολὺ σχολος κι γεμάτος πνεῦμα, λύνει τὰ προβλήματά του κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιό του γεροπλάτανου. Ἐκεῖ ἀπολαμβάνει τὸν καφέ του κι ἀνάλογα με τὶς πολιτικές του πεποιθήσεις ἀνεβάζει κι κατεβάζει κυβερνήσεις ντόπιες κι ξένες.

Χαρακτηριστικὸ τοῦ γνώρισμα εἶναι τὸ σκάμμα, χωρὶς καμιά ὑστεροβουλία κι καμιά πρόθεση ὁ Βιαννίτης σκορπᾶ τὸ σκαμπτικὸ τοῦ πνεύμα σ' ὅλο τὸ χωριὸ. Τὰ σκαμπτικά ἐπιθετα «παρτσουκλίκια ἢ παρσωνίμια» ὅπως τὰ λένε στὴ Βιάννο, ἔχουν τόση ἐπιτυχία ποὺ πολλὲς φορὲς παραμερίζουν τὸ πραγματικὸ ἐπιθετο.

Πρὶν λίγα χρόνια εἶχα κα-

τεβεῖ στὴ Βιάννο κι συγκεκριμένα στὸν Κερατόκομπο στὸ σπίτι τοῦ ἀδερφοῦ μου. Ἐνα πρωινὸ λοιπὸν, ὅπως θυμάμαι, ἐκεῖ ποὺ καθόμουν κι ἀγνάντευα τὸ Λιδικὸ, ἦρθε κάποιος κι τοῦ ἔφερε μιὰ παραγγελιά ὅπως μοῦ εἶπε.

— Κόπιασε μέσα, κουμπάρε, τοῦ φάναξο, κι ἐκεῖνος μπαίνονας με ρώτησε.

— Ντά ποιὸς εἶσαι τουλόγου σου;

— Ἀδερφὸς του εἶμαι.

— Μὲ τὸ καλὸ. Κι ἐγὼ Βιαννίτης εἶμαι, μὰ δὲ σέ γνωρίζω.

— Οὔτε κι ἐγὼ σέ ξέρω. Ποιανὸ εἶσαι;

— Τοῦ Γιάννη τοῦ Παπαγιαννάκη εἶμαι, μὰ ἔχω παντρευτῆ ἀπὸ τὸ Χόντρο κι κάθουμαι ἐπαδὰ κάτω.

Προσπάθησα νὰ δρῶ τὸν κλάδο τοῦ γενεαλογικοῦ τοῦ δέντρου, μὰ δὲν τὰ κατάφερα. Ὁ κουμπάρος τὸ πρόσεξε κι προσπάθησε νὰ με βγάλει ἀπὸ τὸ ἀδέξιο, μὰ σὰν εἶδε πὺς δὲν μπορούσε νὰ τὰ κατα-

★ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 3

ΠΕΝΘΗ

ΜΙΧ. Γ. ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΣ

Πέθανε τὸν περασμένο μῆνα στὸ Ηράκλειο ὁ Μιχάλης Ἀγγουράκης. Γεννήθηκε στὴν Κ. Βιάννο τὸ 1904.

Πολὺ νωρὶς εγκαταστάθηκε στὸ Ηράκλειο κι ἀσχολήθηκε ἀρκετὰ χρόνια μετ' ἐμπορίου. Συνδέθηκε κι ἀγαπήθηκε ἀπ' ὀλοτὸν ἐμπορικὸ κόσμον κι τὴν κοινωνία τοῦ Ηρακλείου, γι' αὐτὸ κι ἡ συμμετοχὴ στὴν κηδεῖα

τοῦ ἦταν πολὺ μεγάλη. Ἦρεμος, με γαλήνια μορφὴ κι πρόσχαρη ἐκφραση στὸν καθεὶν ποῦ τὸν πλησίαζε γινόταν πολὺ ἀγαπητὸς στὸ περιβάλλον του.

Ἐφυγε, ἀφοῦ εἶδε τὰ παιδιὰ του καλὰ τακτοποιημένα, με μόνον παρῶνον τὸν πρόωρον χαμὸ τοῦ γιοῦ τοῦ Γιώργου. Ἄς εἶναι αἰώνια ἡ μνήμη του.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

Ὁ Ιωάννης Γ. Κατσαράκης, Γυμνασιάρχης, πέθανε στὸ Ηράκλειο κι κηδεύτηκε στὸ χωριὸ τοῦ Μίλατο.

Ἐκλεκτὸς φιλόλογος, με ἰδιαίτερη ἐπίδοση στὰ Λατινικά, ὑπηρέτησε ἀρκετὰ χρόνια στὸ Γυμνάσιο Βιάννου. Παντρεύτηκε τὴ συνηθισμένη Στέλλα Σταύρου Λουλάκη, φιλόλογος — Γυμνασιάρχης.

ΝΙΚ. ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

ΑΝΘΡΩΠΩΝΥΜΙΚΑ ΧΟΝΤΡΟΥ ΒΙΑΝΝΟΥ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΚΕΦ. Β'

ΒΑΦΤΙΣΤΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΤΟΠΙΕΣ ΦΩΝΗΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΜΕΡΟΣ Α' ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

Λογογραφική έρευνα

τοῦ κ. ΓΙΩΡΓΗ Ν. ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ

2ο

ΙΩΑΝΝΗΣ ἀνδρ. ὄν. συνηθίζεται πὶο πολὺ Γιάννης, Γιαννάκος, Γιαννάκος, Γιαννάκης, Γιαννιὸ (τὸ), Γιαννάκι (τὸ).

Στὸ διπλάνο χωριὸ Κάτω Βιάννος τὶς προηγούμενες δεκαετίες υπήρχε κι ὁ τύπος Γιάγκος Η πλατιὰ διάδοση τοῦ ὀνόματος Ιωάννης στὸ χωριὸ μου δὲν εἶναι μόνον δείγμα χριστιανισμοῦ γιὰ καὶ ἀποτέλεσμα μεγάλου θαυμασμοῦ γι' αὐτὸ τὸ ὄνομα. Ὅλοι, μικροὶ κι μεγάλοι, θαυμάζουν τὸ ὄνομα Ιωάννης κι ὅλοι ξέρουν ἀπὸ μὲν δικά τους λόγια τὴν 11η παράγρ. τοῦ κατὰ Ματθαῖον Ευαγγελίου κεφ. ΙΑ': «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγγίγεται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ιωάννου Βαπτιστοῦ» ὁ δε...».

Κ

ΚΑΛΛΙΟΠΗ γυν. ὄν. μούσας τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς, χαϊδέυτικὸ: Πόπη (ἡ) κι Πέπω (ἡ).

ΚΥΡΙΑΚΗ γυν. ὄν. Ὁ πὶο συνηθισμένος τύπος τοῦ ὀνόματος στὸ χωριὸ μου εἶναι Κυριακί (τὸ), λιγότερο συνηθίζεται τὸ Κούλα (ἡ).

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΑ γυν. ὄν. ἀντίστοιχο τοῦ ἀνδρικοῦ ὀνόματος Κωσταντίνος.

Συνηθίζεται Ντίνα (ἡ), Ντινιὸ (τὸ), Ντινάκι (τὸ).

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ἀνδρ. ὄν. Ὁ πὶο συνηθισμένος τύπος εἶναι Κωστής. Συνηθίζεται ἐπίσης Κώστας, Κωστάκης (ο), Κωστάκι (τὸ), Κωσταντῆς (ο).

Σὲ περασμένες δεκαετίες υπήρχε κι ὁ τύπος Κωστάντης. Σπάνια λέγεται κι ὁ χαϊδέυτικὸς τύπος Κώτσος κι πάντα, με τὴν ἔννοια τοῦ κοροῖδου (τὸν πιάσανε Κώτσο, ἐγὼ δὲν πιάνομαι Κώτσο).

Λ

ΛΑΜΠΡΙΝΗ γυν. ὄν. ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα, τὴ Λαμπρῆ, σπάνιο ὄνομα στὸ χωριὸ μου.

Μ

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ γυν. ὄν. σπάνιο καὶ χωρὶς παραλλαγή.

ΜΑΡΙΑ γυν. ὄν. Τὸ ὄνομα τῆς Παναγίας, πολὺ διαδομένο καὶ πολὺ συνηθισμένο με πολλὲς παραλλαγές. Συνηθίζεται πὶο πολὺ ὁ τύπος Μαρία καθὼς κι Μαρίκα (λιγότερο ἀπὸ τὸ πρῶτο). Ἐπίσης συνηθισμένοι τύποι εἶναι Μαργιώ (ἡ), Μαργιὸ (τὸ), Μαρικί (τὸ), Μαριούλα (ἡ).

Οἱ τύποι Μαργὴ κι Μαρούλι (τὸ), ὑπάρχουν ἀκόμη κι σήμερον, ἀλλὰ τὶς προηγούμενες δεκαετίες ἦταν πολὺ συνηθισμένοι. ΜΑΡΙΑΝΘΗ γυν. ὄν. ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ παράδοση: τὸ ἄνθος (ὁ κρίνος) ποῦ πρὸ σφερε ὁ ἄγγελος στὴν Παναγία. Συνηθίζεται Μαρνανθούλα, Ανθούλα, Ανθῆ. Σὲ προηγούμενες δεκαετίες υπήρχαν κι ὁ τύπος Αριάνθη κι Αργιάνθη.

ΜΑΡΙΝΑ γυν. ὄν. Μαρινιὸ (τὸ), Μαρινάκι (τὸ). ΜΑΡΙΝΟΣ ἀνδρ. ὄν. ἀντίστοιχο τοῦ γυναικείου ὀνόματος Μαρίνα.

ΜΙΧΑΗΛ ἀνδρ. ὄν. Ὁ πὶο συνηθισμένος τύπος εἶναι Μιχάλης καθὼς κι Μιχαλάκης (ο), Μιχαλιὸς (ο), Μιχαλῆς (ο) κι Μιχαλάκι (τὸ). Μοναδικὸς εἶναι στὸ χωριὸ μου ὁ τύπος Μιχαλαριάς. (Ἀπὸ ἓνα χωριανὸ μου ποῦ θαύμαζε κάποιον ψαρά μ' αὐτὸ τὸ ὄνομα. Ἦθελε ὁ ἴδιος νὰ τὸν λένε ἔτσι καὶ ἐπικράτησε). ΜΥΡΩΝ ἀνδρ. ὄν. Συνηθίζεται Μύρος (ο), Μύρωνας (ο), Μυρωνιὸ (τὸ).

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ἀνδρ. ὄν. Συνηθίζεται κι Νεκτάριος (ο), Νεκταρούλι (τὸ).

ΝΙΚΗΤΑΣ ἀνδρ. ὄν. Συνηθίζεται κι Νικήτας κι Νικητάκι (τὸ), Νικητὸ (τὸ).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ἀνδρ. ὄν. Πολὺ διαδομένο με πολλοὺς τύπους: Νικολῆς, Νικόλας, Νικολιὸς (ο), Νικολιὸ (τὸ), Νικολάκι (τὸ), Νικκάκι (τὸ) κι σὲ προηγούμενες δεκαετίες Κοκόλας (ο) κι Κοκόλης (ο).

Π

ΠΑΥΛΟΣ ἀνδρ. ὄν. Συνηθίζεται κι Παύλος κι Παυλῆς, Παυλάκης (ο), Παυλιὸ (τὸ).

ΠΕΛΑΓΙΑ ἀνδρ. ὄν. Ὑπῆρχε στὶς προηγούμενες δεκαετίες με δύο τύπους: Πελαγιά (ἡ) κι Πελαγιὸ (τὸ) ἢ Πελαγιώ (ἡ).

ΠΕΤΡΟΣ ἀνδρ. ὄν. κι Πετράκι (τὸ).

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ἀνδρ. ὄν. Συνηθίζεται πάντα Προκόπης (ο) κι Προκοπάκι (τὸ).

Ρ

ΡΕΝΟΣ ἀνδρ. ὄν. Σπάνιο ὄνομα στὸ χωριὸ μου κι πιστεύω πὺς εἶναι χαϊδέυτικὸ τοῦ Ειρηναῖος.

Σ

ΣΟΦΙΑ γυν. ὄν. (Βλέπε Ἐλπίς)

Συνηθίζεται κι Σοφοῦλα, Σόφη, Σοφιάκι (τὸ).

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ἀνδρ. ὄν. γιὰ χάρη τοῦ ἁγίου Στυλιανοῦ, ποῦ κατὰ τὴν ἀντίληψη τῆς Χριστιανισμοῦ πιστῆς φυλάγει τὰ μωρὰ.

«Κοιμήσου με τὴν Παναγιά κι με τὸν Ἄγιον Στυλιανὸ ποῦ (τὰ μωρὰ φυλάγει)»

(νάναρο ἀπὸ τὸ χωριὸ μου). Τὶς περασμένες δεκαετίες, ποῦ ἀντιμετώπιζαν μεγάλη θνησιμότητα τῶν μωρῶν παιδιῶν, τοὺς εἶδαν τὸ ὄνομα Στυλιανὸς νὰ τὰ βοηθεῖ ἡ χάρη του νὰ ζήσουν.

Συνηθίζεται πὶο πολὺ Στέλιος, Στελιανός, Στελάκι (τὸ) σὲ ἀγόρι.

ΣΤΥΛΙΑΝΗ γυν. ὄν. ἀντίστοιχο τοῦ ἀντρικοῦ Στυλιανός. Συνηθίζεται πὶο πολὺ Στελιανῆ ἢ καὶ Στυλιανῆ, Στέλα, Στελίτσα κι Στελάκι (τὸ) σὲ κορίτσι.

Τ

ΤΣΙΤΣΙΝΙΑ γυν. ὄν. Ἄγνωστο πὺς προήλθε, ἐκτὸς ἀν εἶναι παραλλαγή τοῦ ὀνόματος Χριστιανία κι με αὐθαίρετο ἀναγραμματισμὸ σχηματίστηκε αὐτὸς ὁ τύπος. Συνηθίζεται κι Τσιτσινούλα κι Τσιτσινιὸ (ἡ) ἢ Τσιτσινιὸ (τὸ).

Φ

ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ἀνδρ. ὄν. Συνηθίζεται πάντα Φανούρης, Φανουράκης (ο), Φανουράκι (τὸ), Φανουριὸ (τὸ).

ΦΙΛΟΘΕΑ: γυν. ὄν. ἀντίστοιχο τοῦ ἱερουργικοῦ Φιλόθεος.

ΦΩΤΕΙΝΗ: γυν. ὄν. Φωτεινούλα, Φωτεινῆ, Φωτεινιὸ (τὸ).

ΦΩΤΟΥΛΑ: γυν. ὄν. ἀντίστοιχο τοῦ ἀνδρ. ὄν. Φώτιος ἢ Φώτης, ποῦ προήλθε ἀπὸ τὰ Φῶτα, τὸν ἁγιασμὸ τῶν υδάτων.

Χ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ: ἀνδρ. ὄν. ποῦ συναντάται κι Χαράλαμπος, Χαράλαμπος, Μπάμπης, Χαράλαμπακι (τὸ).

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ: ἀνδρ. ὄν. Ἀπαντάται κι Χριστοφοράκης, Χριστοφοράκι(τὸ).

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ: ἀνδρ. ὄν. χωρὶς παραλλαγή ἀπὸ τὸ Χριστιανικὸ ἁγιολόγιον πρὸς τιμὴν τοῦ Ιωάννου τοῦ Χρυσόστομου. Σπάνιο ὄνομα στὸ χωριὸ μου.

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ

Ταξίαρχος

Πέθανε κι κηδεύτηκε στὴν Ἀθήνα τὸν περασμένο μῆνα ὁ Ταξίαρχος Δημήτριος Μανουσακῆς, ὁ πολυαγαπημένος ἀξιωματικὸς κι γνωστὸς σ' ὅλους τοὺς συνηθισμένους μετ' ὄνομα «Καραμπουζουκλής»

Τὴν κηδεῖα του παρακολούθησε ἡ γυναίκα του Ἐλένη, ὁ γιὸς του γιαντὸς Νίκος, οἱ στενοὶ συγγενεῖς Εἰρήνη κι Ἀπόστολος Τσαγκατάκης, Ἐμμαν. Ἄποστολος Χαμηλάκης, Δέσποινα κι Γεώργιος Παπαδοπούλης, τὰ ἐγγόνια του, πολλοὶ συνηθισμένοι ποῦ μένουν στὴν Ἀθήνα κι ἀρκετοὶ γνωστοὶ καὶ φίλοι.

Ἐπικηδεῖα ὀμιλία ἀπὸ μέρους τοῦ Παραρτηρήματος τῆς Ἐνώσεως Ἄποστρ. Ἀξ. κ. Ἡρακλείου — Λασιθίου, ἔκανε ὁ πρόεδρος κ. Ἐμμ. Χαμηλάκης, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στὴν ζωὴ, τοὺς ἀγῶνες κι πὺς ἀρέτες τοῦ νεκροῦ. Ὁ ἀξέχαστος Μανουσακῆς γεννήθηκε στὴν Κ. Σύμη τὸ 1896 καὶ μεγάλωσε στὴ Σύμη. Στρατεύθηκε καὶ ὑπηρέτησε στὶς τάξεις τοῦ στρατοῦ 25 χρόνια. Πῆρε μετ' ὄνομα τὸν πόλεμον τοῦ αἰῶνα μας τοὺς Βαλκανικοὺς, στὸ ἐκστρατευτικὸ σῶμα στὴν Κριμαία, στὴν Μικροασιατικὴ ἐκστρατεία, στὴν Ἀλβανία. Προήχθη πολλὲς φορὲς ἐπὶ ἀνδραγαθία κι τιμήθηκε γιὰ διακεκριμένες πράξεις. Τραυματι-

σθηκε στὴν μάχη τῆς Δοϊράνης τῆς Κιουτάχειας κι τελικὰ στὸ ὄρος Μοράβα τῆς Ἀλβανίας, με ἀποτέλεσμα νὰ τεθεῖ σὲ πολέμικη διαθεσιμότητα.

Στὸ διάστημα τῆς Γερμανοιταλικῆς κατοχῆς, παρὰ τὴν ἀναπηρία του, πῆρε μέρος στὴν ἐθνικὴ ἀντίσταση κι μαζί με ἄλλους ἀξιωματικούς τῆς ἐπαρχίας μας, τὸν Γεώργ. Τ. Παπαμαστοράκη, στρατιωτικὸ γιαντὸ, τὸ Νικ. Λουλάκη, μοίραρχο κι τὸν Γιάννη Κοντάκη, λοχιαγὸ, ἠγεῖται μονάδας τοῦ ΕΛΑΣ στὴν καταδίωξη τῶν Γερμανῶν μέχρι τὰ Χανιά.

Ἠγετική φυσιογνωμία ὁ Μανουσακῆς με ἀρκετὰ προσόντα ἦταν ἀγαπητὸς στοὺς ὀφιστάμενους του ἀξιωματικούς κι στρατιώτες κι πολὺ τὸν ἐκτιμοῦσαν οἱ προϊστάμενοί του. Μετὰ τὰ δημοκρατικὰ φρονήματα ποῦ εἶχε πῆρε μέρος στὸ Κίνημα τοῦ 1935, διώχθηκε κι πέφασε ἀπὸ στρατοδικεῖο. Καὶ στὸν κοινωνικὸ τομέα ὁ Μανουσακῆς διακρίθηκε πολὺ. Μεγάλος μέρος τῶν χρημάτων του διέθετε γιὰ τὴν ἐνίσχυση πτωχῶν, ἀρρώ

ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην ύπηρεσία
 όλων των Βιαννιτών
 Έκδοτης — Διευθυντής
 Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
 Όδός 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808
 Φιλολογική επιμέλεια κειμένων
 Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
 ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
 Έβανς 83 (Στοά Μουριτζή)

Ετήσιες συνδρομές
 Ίδιωτών δρχ. 200
 Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών > 300

Εμβάσματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ
 Έπιστολές για την ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 αρ. 110 Ήρακλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 37 Ήρακλειο
 Χειρόγραφα δημοσιεύσιμα ή μη δέν επιστρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συγγραφέων.

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 2

φέρει φώναζε:
 — Έμιά δά και τουλόγου σου, του Κουενού γιός ειμια.
 Έτσι μπόρεσα νά καταλά δω ποίος είναι.
 Μ' άπλοχεριά και χάρη ό Βιαννίτης σκορπά τά σκωπτικά επίθετα σ' όλους τους χωριανούς. Ποίος μπορεί νά ξεράσει τον κύρ Γιάννη, Θιός σχωρέσει τον, μέ πόση χάρη βάζει στο στόμα τής Σπυριδολενιάς τό σκωπτικό επίθετο του γιου του Σαϊτονικολή μ' εκείνο τό περιφήμο:

Καλώς τονε που πρόβαλε
 μέ τσι μακρές χερούκλες,
 μέ τά μεγάλα μάγουλα
 και μέ τσι ποδαρούκλες.
 Και μόνον αὐτό! Όλα τά σκωπτικά επίθετα έχουν τή χάρη τους. Χωρίς καμιά ύστεροβουλία και χωρίς καμιά πρόθεση νά βίξω κανέναν, θά αναφέ-

ρω μερικά και τούτο για νά θυμίσω στους παλιούς και νά γνωρίσω στους νέους, τούς άνθρπουρ αυτούς που μέ τό σκωπτικό τους πνεύμα και τήν ετοιμότητα τους διασκεδάζαν όλο τό χωριό και που και σήμερα ακόμα δέν παύουμε νά διηγούμαστε σαν ανέκδοτα και νά γελάμε, μέ κάποια υπερηφάνεια μάλιστα επιδεικνύοντας τό βιαννίτικο πνεύμα.

Ποίος μπορεί λόγου χάρη νά ξεχάσει τον Φιδόγκο; Δέν ξέρω ποίος ήταν ό σάντολός του, όμως ήταν πολύ χριτωμένος. Κοντούλης κοντούλης όπως ήταν, μέ τίς θρακούλες του, έμοιαζε πραγματικά μέ φιόγκο. Καλός άνθρωπος ό μακαρίτης, φτωχός μέ τίμιος, έκανε ό,τι μπορούσε για νά θρέψει τή φαμελιά του. Καλαμπουρτζής κ' ετοιμόλογος, πλήρωνε πάντοτε χωρίς κακία ό

ποιον τον πείραζε.
 Χαρακτηριστικά είναι τά ανέκδοτα του και θά αναφέρω όσα θυμάμαι από αυτά που κυκλοφορούν ακόμη και σήμερα στη Βιάννο και που είναι απόδειξη τής ετοιμότητάς του.

Βρισκόμαστε στην εποχή που ήτανε Δεσπότης ό Σεβασμιότατος και άειμνηστος Τίτος. Ήμουνα κοπέλι και μιά μέρα, Θιμούμαι, άρχισανε νά χτυπούν όλες οι καμπάνες του χωριού. Πήγα στον Άι — Γιώργη που ήτανε κοντά στο σπίτι μας, για νά δω τί συμβαίνει και και βρήκαί τά κοπέλια τή γειτονιάς νά συνορίζονται τό σκοινί τή καμπάνας. Έμαθα πως θά έρχοτανε, λέει, ό Δεσπότης. Πήγα στον Άι — Γιώργη που ήτανε κοντά στο σπίτι και τό πα τή μάνας μου. Δέν πέρασε πολλή ώρα και κάμποσος κόσμος μέ τσι παπάδες μπροστά πηγαίναν στην ύποδοχη.

Χωρίς νά χάσω καιρό, ακολουθήσα τή συντροφιά που πήγαινε προς τό Μυρταρά. Φτάσαμε στοί Στρογγυλής κι άνηφορίσαμε τό λόφο μέ τσι δολιπες. Έκει στού Μισερλή τό χαράκι κάθισαν οι μεγάλοι. Έμεις τά κοπέλια πήγαμε άπέναντι στού Γελασιογιώργη τό πλάι, όπως έλεγανε αὐτή τήν πλιάγιά, και παρά τή διαμαρτυρία τών μεγάλων παίζαμε τσουρλιές για νά δοκιμάσουμε τή δύναμή μας.

Ό Δεσπότης μέ τό διάκο φανήκαμε στην κορυφή του λόφου κι άρχισαν νά κατεβαίνον τσι βόλιτες. Οι παπάδες μέ τσι χωριανούς παραταχτήκαμε στη μιά μπάντα τή στρατας και τά κοπέλια στην άλλη και ό συχωρεμένος ό Κονταξογιώργης, καλός νοικοκύρης και καλαμπουρτζής. Λένε μάλιστα πως ό Δεσπότης τών άγαπούσε πολύ και τόν έκανε παρέα, σαν έρχοτανε στη Βιάννο, γιατί τόν διασκεδάζε μέ τά καλαμπούρια του, ήτανε ό πως λέγαμε τότε ό γελωτοποιός του.

Σάν έφτασε ή κουστωδία, τήν καλωσορίσαμε και κατηφορίσαμε για τό χωριό. Τήν άλλη μέρα τήν ταχινή μετά τή δεσποτική λειτουργία που γίνηκε στον Άι — Γιώργη, ό Δεσπότης μέ τόν Κονταξογιώργη πήγαμε στον καφενέ του Στρατογιώργη για καφέ. Τό Γιώργη, (ό Φιδόγκος), όπως ήτανε τό παρανάμι του, ήρθε για τσιγάρα. Ξυπόλυτος και μέ τά χέρια δεμένα πίσω, όπως τό συνήθισε, ήπικε στον καφενέ και χωρίς νά δει τή συντροφιά, προχώρησε στο βάθος του μαγαζιού. Στάθηκε μπροστά στον πάγκο, έβγαλε από τήν τσέπη του γιλέκου του ένα διπλό, τό δωσε του καφετζή και του πει: «Δώ μου μπρέ Γιώργη, τσιγάρους!» Έκείνος τούριξε τέσσερις τσιγάρους μέ σα στο τάσι του βεζινέ και τό Γιωργιό τσι μάζωξε. Έβγαλε τούς τρεις στα τσεπάκι του γιλέκου του και τόν άλλο τόν άναψε, τράβηξε δυό τρεις άπακωτές ρουφηξιές και γύρισε νά φύγει. Ξαφιάστηκε όμως όταν είδε τή συντροφιά του Δεσπότη που καθότανε σε μιά γωνιά του μαγαζιού, μέ δέν ειπε πράμα. Έβγαλε τό τσιγάρο από τό στόμα του, τόν έκρυψε μέσα στη χούφτα του και πήγε κοντά, καλημέρισε κι έσκυψε νά φιλήσει τό χέρι του Δεσπότη. Ό Γιωργής, για νά τόν πειράξει, ειπε: «Νά σου συστήσω, Άγιε Δεσπότη μου, τό φιλιόστο μου τό Φιδόγκο». Έκείνος έριξε μιά ματιά από πάνω ως κάτω και τόν ρώτησε:

— Άλήθεια κύριε Φιδόγκο σάντολός σου είναι ό κύριος Γιωργής;
 Όλοι στον καφενέ κρατούσαν τήν άνάσα τους και περιμεναν νά δούν τό ξεπατσιμα, μέ εκείνο, χωρίς νά χάσει καιρό, ήρεμα ήρεμα και μέ όλη τήν ετοιμότητα που τόν διέκρινε άπάντησε:
 — Άλήθεια ναι, Άγιε Δεσπότη μου, μέ είντα τό θές που από τόν καιρό που μέ βάφτισε μουδέ μιά κωλοπάνα δέ μου κάμε δάρο.
 Όπως ειπάμε, όλη ή συντροφιά, που κρατιότανε μέ τό ζόρι, δέν μπόρεσε νά κρατήσει άλλο κι έβαλε τά γέλια. Ό Δεσπότης κοίταξε μέ άπορία, μέ δέν μπορούσε νά καταλάβει ποιά ήταν τό παράξενο που τούς έκανε νά γελούν έτσι. Όταν λοιπόν του εξήγησαν πως αυτό ήτανε τό παρανάμι του, συνεχάρη τόν Φιδόγκο για τήν ετοιμότητά του και τόν ρώτησε:
 — Έχει, μωρέ Γιωργιό, έπαέ κοντά κανένα παγκακάρη;
 — Έχει, Άγιε Δεσπότη μου.
 — Για φώναξέ τον.
 Τό Γιωργιό, που κατάλαβε τό πνεύμα του, βγήκε στο δρόμο, γύρισε προς τά πάνω που ήτανε τό παγκακάρη του μαστρο — Σάββα κ' άρχισε νά φωνάζει.
 ΈΣάββα, Σάββα, έλα μπρέ έπαέ άπου σέ θέλει ό Δεσπότης και δάστα και τό μέτρο σου.
 Ό μαστρο — Σάββας μέ τό μέτρο στο χέρι ήπικε στον καφενέ κι άφου καλημέρισε, έκανε μιά ύποκληση κι ειπε:
 Στούς όρισμούς σου, Άγιε.
 Ό Δεσπότης βλέποντας τό μέτρο χαμογέλασε και ρώτηξε:
 — Είντα τό θές τό μέτρο;
 — Έτοά μου πει τουτοσές ό κουζούλος, κατώ γώ;
 — Ήε μιά που τό έφερες, πάρε του μέτρα νά του κάμεις ένα ζευγάρι στιβάνια, γιατί του άξίζουνε.
 Έτσι καλοήθηκε ό Φιδόγκος. Μιά μέρα πάλι ό Φιδόγκος ήτανε άδέκαρος, δέν είχε ούτε για τσιγάρο που λέει ό λόγος. Ήρε λοιπόν κάμποσα καλάθια που τά χε πλέξει από μέρες και βγήκε δόλτα στο χωριό νά τά πουλήσει. Στο τέλος του έμεινε ένα, αλλά ήτανε λίγο παραμάσελο και μικρό και δέν μπορούσε νά τό ξεφορτωθεί. Από τό Πετρούνη, που ήτανε ή τελευταία γειτονιά τής έμπορικής του εξορμήσεως κατέβηκε στην Πλατεία. Έκει στον Αρχάγγελο απόξω στεκότανε μιά παρέα και κουβενιάζανε. Στην παρέα ήτανε κι ό συχωρεμένος ό Γιάννης ό Μπριντάκης, που τό παρανάμι του ήτανε «Σακκούλας», καλός άνθρωπος ό μακαρίτης, πρσός, μόνον που έφυγε μέ τό παρανάμι πως δέν αξιόθηκε νά παντρευεί και νά κάμει οικογένεια. Ό Φιδόγκος λοιπόν πήγε κοντά στην παρέα και ρώτησε:
 Μπρέ μπτάς και θέλει κιανεί σας τουτοαί τό καλάθι που μου πάμεινε παέ; Ό συχωρεμένος ό Γιαννάκος, που κάτεχε κι από καλοσπολεκτική πήρε τό καλάθι τό κοίταξε καλά καλά κι έπειτα, για νά τόν πειράξει, του λέει:
 — Μωρέ σύ Γιώργη, καλάθι είναι μωρέ, τουτοναί και τό φερες κι έπαέ νά τό πουλήσεις; Και χωρίς νά περιμένει άπάντηση, τό πέταξε πιό πέρα. Ό Γιωργής εξάνοιγε τό καλάθι που τσουρλούσε μέσα στη στρατά και χαιμόγελοσε. Όταν σταμάτησε, γύρισε στο Γιαννάκο, ήρεμα ήρεμα και του ειπε:
 Μωρέ σύ Γιάννη, εκείναί μωρέ άπου τά πετούνε τά καλάθια κάνουνε έτσέ και σύρνουνε τή σακκούλα μας και τά πλερώνουνε υτελόγο.
 Ή παρέα γέλασε μέ τό πάθημα του Γιαννάκου κι τό Γιωργιό
 • ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 4

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΑ ΞΕΝΑ ΜΕΡΗ

★ ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

άπό όραμα, τό βρήκε μοναχός. Τό άποτύπωμα του λειψάνου τής Άγίας Αικατερίνης διατηρείται ακόμη στο βράχο, πάνω στον όποιο ήταν τοποθετημένο. Στο δάκτυλό της βρέθηκε πολύτιμο δακτυλίδι, σύμβολο τής «Νύμφης Χριστού». Μετά τήν άπόκτηση του λειψάνου ή Μονή πήρε τό όνομα τής άγίας.

Ό Προφήτης Μωάμεθ φιλοξενήθηκε στη Μονή που είχε έξελιχθεί σε όνομαστό πνευματικό κέντρο, ή κατ' άλλους συγγραφείς, έμαθε λεπτομέρειες τήν πνευματική και πολιτιστική της δράση. Για νά τήν προστατεύσει, έφοδίασε τή Μονή μέ τόν περιφήμο «άκτιμανέ» έγγραφο σφραγισμένο μέ τό άποτύπωμα τής παλάμης του, στο όποιο δίδει έντολή στους πιστούς του νά προστατεύσουν τή Μονή και τούς μοναχούς και απαλλάσσει τήν περιουσία τής Μονής από κάθε φορολογία.

Ή Μονή δέβαια δέν άπέφυγε από τή μακρά τήν ιστορία όρισμένων καταστροφών. Όπως όλοι οι Χαλίφες και οι Σουλτάνοι σεβάστηκαν τόν «άκτιμανέ» του Προφήτη Μωάμεθ. Έτσι ή Μονή από δωρεές πιστών, ακόμη δέ και από δω

ρεές Τσάρων και Ήγεμόνων τής Ευρώπης, άπόκτησε Μετόχια και κτήματα, όχι μόνο στη Μέση Άνατολή, αλλά και σ' όλόκληρη τή Βαλκανική. Τά Σιναϊτικά Μετόχια έξελιχθηκαν γρήγορα σε όνομαστά πνευματικά κέντρα. Περιφήμη ήταν ή Σιναϊκή Σχολή Γραμμάτων και Ζωγραφικής στο Ήρακλειο τής Κρήτης, στην όποια έκπαιδευτήκαν πολλοί διακεκριμένοι άνδρες τής εποχής. Ό Μέγας Ναπολέων, όταν τό 1798 κατάλαβε τήν Αίγυπτο, έφοδίασε και αυτός τή Μονή μέ έγγραφο, άσφαλιστικό τών προνομίων της.

Στόν περίβολο τής Μονής, εκτός από τό πηγάδι του Μωάμεθ και τό παρεκκλήσιο τής Άγίας Βάτου, υπάρχουν είκουσι άκόμη παρεκκλήσια. Στη μεγάλη αίθουσα τής Τράπεζας, τήν αίθουσα του γεύματος, έπιθλητική παράσταση λαϊμαργου, που κατατυραννείται στην Κόλαση, ένθυμίζει σε κείνους που γευματίζουν τό μεγάλο άμάρτημα τής λαϊμαργίας.

Ή Μονή, εκτός από τό πλήθος τών πολύτιμων άφιρωμάτων, έχει στην κατοχή της περι τής δυό χιλιάδες παλιές βυζαντινές εικόνες, τίς μισές περίπου από τίς αξιολογότερες βυ

ζαντινές εικόνες που υπάρχουν σ' όλο τόν κόσμο! Βρίσκονται εκεί σπάνιες εικόνες του 4ου αιώνα και μερικές κηροχύτες εικόνες του 6ου αιώνα. Στίς εικόνες που έχει στην κατοχή τής ή Μονή, άντιπροσωπεύονται εύρύτατα και οι μεγάλοι Κρητικοί ζωγράφοι. Από τίς εικόνες αυτές έκατόν πενήντα περίπου εκτίθενται για τούς προσκυνητές στην ναοκήκη τής Μονής. Όλες οι εικόνες διατηρούνται θαυμάσια χάρη στο άπόλυτα ξηρό κλίμα τού Σινά.

Άλλά και ή βιβλιοθήκη τής Μονής έχει άνυπολόγιστη αξία. Είναι ή δεύτερη σε σπουδαιότητα, σ' όλο τόν κόσμο μετά τή βιβλιοθήκη του Βατικανού.

Μεταξύ τών άλλων πολύτιμων χειρογράφων ή βιβλιοθήκη τής Μονής κατείχε άλλοτε και τόν περιφήμο Σιναϊκό Κώδικα, χειρόγραφο του 4ου αιώνα, που ήταν τό πρώτο έλληνικό κείμενο τής Άγίας Γραφής. Τό χειρόγραφο αυτό δανείστηκε τό 1865 ό Γερμανός μελετητής Τί σενταρφ, για λογαριασμό του Τσάρου, αλλά ποτέ δέν επιστράφηκε στη βιβλιοθήκη τής Μονής. Τό 1933 τό χειρόγραφο πουλήθηκε στο Βρετανικό Μουσείο, αντί του ποσού τών 100.000 λιρών. Ποιά μέτρα πρέπει νά ληφθούν άραγε για νά διατηρηθούν στο μέλλον οι θησαυροί τής Μονής;

Όκτώ μέρες μείναμε στην Άγια Αικατερίνη, μέ έκδρομές στα άξιολόγα του Σινά. Έδώ βραδιάζει γλυκά μέ μυστήριο και ξεμερώνει τό ίδιο γλυκά μέ μυστήριο. Ό μισός σχεδόν ύπνος από τό συνηθισμένο σε φτάνει. Μέ τόν έρχομό τής νύχτας θεία δροσιά χύνεται στη

γή και ζωογονεί όλα τά ζωντανά πλάσματα του Θεού και τά άποζημιώνει για τόν καυτερό ήλιο τής ήμέρας. Άπόλυτη σιωπή βασιλεύει τή νύκτα στην έρημο, που τή σκεπάει ένας όλόφωτος ουρανός, πολύ πιό φωτεινός άπ' αὐτόν που ξερομε. Άστέρια περισσότερα, μεγαλύτερα και φωτεινότερα, εξαιτίας τής άπόλυτης καθαρότητας και διαύγειας τής άτμόσφαιρας, Σ' αυτό βοηθά και τό ύψόμετρο τών 1700 μέτρων, που βρίσκεται τή Άγια Αικατερίνη.

Έδώ στο Μοναστήρι στις 5 τό πρωί κτυπά ρυθμικά τό τάλαντο μέ τό γλυκό του άπόηχο. Μετά δέκα λεπτά σημαίνει τό σήμαντρο. Και μετά από δέκα ακόμη λεπτά, αν είναι Κυριακή ή έορτή, κτυπούν όλες οι δέκα καμπάνες τής Μονής μαζί. Ποίος δέν θ' άφηνε τό κρεβάτι του μέ τέτοια καλέσματα, που, στην ύποκλητική άπόσφαιρα που ζούσαμε, νόμιζες πως προέρχονταν από τόν ουρανό και όχι από τή γή; Στίς 6 τό πρωί όρθρος, στις 5 τό άπόγευμα έσπεριόνος και στις 9 τό βράδυ τό άπόδειπνο, στο μεγάλο εξώστη τής Μονής. Νόμιζες στο άπόδειπνο πως ή προσευχή ανέβαινε άνάμεσα από τίς γραντινιές πανύψηλες κορφές στον όλόφωτο ουρανό, για νά βρει τό Θεό. Λιγες μέρες παραμονής στο Σινά και νιώθεις πόσο λίγα πράγματα σου άρκούν για νά 'σαι ίκανοποιημένος. Νιώθεις πως εκτός από τά υλικά αγαθά είναι άπαραίτητα και τά πνευματικά αγαθά, πως ή άφθονία τών υλικών αγαθών δέν άρκεί για τήν ευτυχία.

(Συνεχίζεται)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΟΙΝ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟΥ

Στά δύο χρόνια που πέρασαν από τότε που ανάλαβε τό Κοινοτικό Συμβούλιο Άνω Βιάννου, όπως μάς γνώρισε πραγματοποιήθηκαν τά παρακάτω έργα στην περιφέρεια τής Κοινοτήτας.

- 1 — Έργα που χρηματοδοτήθηκαν και εκτελέστηκαν τά έτη 1979 — 1980
- 1 — Άρδευτικό Άγιογώι δρχ. 4.500.000 από Δημ. έπενδύσεις
- 2 — Αντικατάσταση τμήματος βωστικου δικτύου ύδρευσεως δρχ. 300.000 Δ.Ε.
- 3 — Άγροτική όδός Κερατόκαμπος — Δέρματος — Τσοούτσουρας δρχ. 240.000 Δ.Ε.
- 4 — Τσιμεντόστρωση κοινοτικών δρόμων δρχ. 200.000
- 5 — Έλαιοχρωματισμός κοινοτικού καταστήματος δρχ. 50.000 έσοδα Κοινοτήτος
- 6 — Έξαγορά χώρου για κατασκευή ύδατοδεξαμενής Βραχνού δρχ. 30.000 έσοδα Κοινοτήτος
- 7 — Διαπλάτυνση στροφής

Παναγίας Λιουτάρι δρχ. 20.000 έσοδα Κοινοτήτας
 8 — Άξιοποίηση φράγματος Χόνδρου Βιάννου δρχ. 1.400.000 Δ.Ε.
 1980

- 1 — Άρδευτικό άγωγοί δρχ. 3.800.000 από Δ. έπενδύσεις και άντικατάσταση του μοτέρ τής γεωπρήσεως Τούρκου
- 2 — Άξιοποίηση φράγματος Χόνδρου Βιάννου δρχ. 1.050.000 Δ.Ε.
- 3 — Άγροτική όδός Κερατόκαμπος — Δέρματος — Τσοούτσουρας δρχ. 100000 Δ.Ε.
- 4 — Τσιμεντόστρωση τών δρόμων 100.000 Νομ. Ταμείο
- 5 — Βελτίωση Κοιν. βιβλιοθήκης δρχ. 100.000 Νομ. Ταμείο
- 6 — Έπισκευή ύπονόμου τής κεντρικής πλατείας δρχ. 600.000 από τό Νομ. Ταμείο
- 7 — Πρόσβαση δρόμου Άνω Βιάννου — Κερατόκαμπος από Μέλισα δρχ. 400.000 από τό Ν. Ταμείο έχει άνατεθεί στη ΜΟΜΑ

ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΟΣΩΝ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ

- 1) Από τό Νομαρχιακό Πρόγραμμα στάλθηκε για έγκριση στο ύπουργείο Συντονισμού, ή διάθεση τών παρακάτω ποσών για έργα στην έπαρχία μας (τό συνολικό ποσό που διατίθεται στον Νομό Ήρακλείου για τό 1981 είναι 288 εκατ. δρχ.)
- Α' Συγκοινωνιακά έργα:
- 1) 8 εκατομμύρια για τό δρόμο Άμιαρά—Άρθη
- 2) 800 χιλ. δρχ. για τόν άγροτικό δρόμο Κερατόκαμπος — Δέρματος — Τσοούτσουρας στην Κοινοτήτα Άνω Βιάννου.
- 3) 4 εκατ. για τή βελτίωση του δρόμου Χόνδρος — Κερατόκαμπος
- Β' Ύδρευση. Για τήν άποπεράτωση και συντήρηση ύδραγωγείων:
- 1) Κάτω Βιάννος 500 χιλ. δρχ.
- 2) Κάτω Σύμη 200 χιλ. δρχ.
- 3) Τέρτα, Κοινοτήτας Συκολάγου, 300 χιλ. δρχ.
- 4) Άρθη, Κοινοτήτας Άμιαρά 600 χιλ. δρχ.
- Γ' Αποχέτευση
- Έργο άποχετεύσεως Κοινοτήτας Άνω Βιάννου 400.000 δρχ.
- Δ. Γεωργόκτηνοτροφικά:
- 1) Άξιοποίηση φράγματος Άνω Βιάννου — Χόνδρου 2 εκ. δρχ.
- 2) Άρδευτικό άγωγοί και δεξαμενές Κοινοτήτας Άνω Βιάννου 2.800.000 δρχ.
- 3) Άρδευτικό άγωγοί Κοινοτήτας Κεφαλοβρυσιού 400.000 δρχ.
- 4) Άξιοποίηση άρδευτικής γεώτρησης Κοινοτήτας Άγ. Βασιλείου Βιάννου 400.000 δρχ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

Το πιο σοβαρό πρόβλημα που έχει η αντιμετώπιση μιάς οικογένειας με μικρά παιδιά, είναι η απουσία της, είναι εκτεθειμένα στις κακές καιρικές συνθήκες και οι επιπτώσεις στην υγεία τους θα είναι πολύ σοβαρές.

Γι' αυτό είναι ανάγκη να ιδρυθούν δύο συντομότερα, αν όχι αμέσως, Παιδικό Σταθμοί, τουλάχιστον στα μεγάλα χωριά, κι ε-

ΓΙΑ ΤΗΝ Ε.Γ.Σ.Η.

Όπως πληροφορούμαστε, σε λίγες μέρες θα αρχίσει να λειτουργεί η θυρίδα της ΑΤΕ στη Βιάννο. Για να μπορεί να εξοφλεί τις διατακτικές παράδοσης του λαδιού, που θα συγκεντρώνεται στις δεξαμενές του Συνεταιρισμού, θα πρέπει να είναι θεωρημένα από την ΕΓΣΗ, η οποία θα διενεργεί τη συγκέντρωση για λογαριασμό της ελαιουργικής.

Γι' αυτό είναι ανάγκη να δημιουργηθεί στη Βιάννο παράρτημα της Ένωσης Συνισμών. Αν αυτό είναι δύσκολο, μέχρι

και να απασχοληθούν τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας την ώρα που λείπουν οι γονείς τους στη δουλειά. Προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να κινηθούν τα Κοινοτικά Συμβούλια, και οι άλλοι κοινωνικοί φορείς της επαρχίας.

Για Παιδικό Σταθμό στην Άνω Βιάννο είχε πει ο κ. Νομάρχης στην επίσκεψή του πέρυσι. Τί απέγινε άραγε; Μιά σχετική πληροφόρηση θα περιμένουμε απ' τη Νομαρχία.

να ξεπεραστούν οι δυσκολίες που υπάρχουν, να βρεθεί τρόπος για τη θεώρηση των διατακτικών, ώστε και οι παραγωγοί να διευκολυνθούν, με να δημιουργηθούν και προϋποθέσεις για να παραμείνουν όλα τα λάδια της επαρχίας στις δεξαμενές που από χρόνια έχουν χτιστεί, αλλά το λάδι έφαιγε έξω από την επαρχία.

Η Κοινότητα και ο Συνεταιρισμός ως κινηθούν αμέσως και δραστήρια προς αυτή την κατεύθυνση. Το χωριό και η επαρχία πολλά θα ωφεληθούν.

ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟ ΣΥΚΟΛΟΓΟΥ

(Δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή του κ. Χρ. Μαυλιδάκη, με την ελπίδα πως θα ακουστούν τα παράπονά του από τους αρμόδιους).

Κύριε Δ/ντά

Σας παρακαλώ να φιλοξενησετε στην εγκριτική εφημερίδα σας μια κατάφαση δίκαια που γίνεται από την πολιτεία σε βάρος των παιδιών μας για πολλά χρόνια.

Θα μου επιτρέψετε να αναφερθώ με συντομία στην ιστορία του διδακτηρίου του χωριού μου. Μαζί με το χωριό μου καταστράφηκε εκ θεμελίων και το διδακτήριο από τους Γερμανούς το 1943. Από τότε τα παιδιά μέχρι και το 1960 έκαναν μάθημα στην εκκλησία και σε άκατάλληλη ενδοκισμένη αίθουσα. Το 1960 τοποθετήθηκε ένα λυόμενο έτοιμο μαρμροπιο διδακτήριο για προσωρινή στέγαση του σχολείου. Το 1977 ο άεργος καταστράφηκε το λυόμενο αυτό διδακτήριο, χωρίς θύματα ευτυχώς διότι ο Δ/ντής του σχολείου προείδε τον κίνδυνο και δεν έγινε μάθημα. Το μόνιμο αυτό αίτημα των 600 κατοίκων του χωριού μου από το 1943 ήταν η ανέγερση νέου διδακτηρίου και πολλές υποσχέσεις έμειναν ανεκπλήρωτες. Το αίτημα έγινε από το 1977 πλέον από επιτακτικό. Τα παιδιά μας στίβαχτηκαν σε ένα υπόγειο χωρίς παράθυρο, νερό, αλλη, άποψη κτήριο, επειδή οι παππούδες των πολέμησαν τον κατακτητή; "Ας μάς πούν καθαρά ότι τα παιδιά μας δεν είναι Έλληνόπουλα και ότι το ελληνικό κράτος δεν ενδιαφέρεται για αυτά. Μετά τιμής

προς κάθε κατεύθυνση δεν έφρασαν αποτέλεσμα. Κατά τον έρχομο του Υφ'αρχου Παιδείας κ. Καλτεζιώτη στο Ήρακλειο τον επισκέφθηκε η Σχολική Έφορεία του Δημοτ. Σχολείου Συκολόγου. Στη Σ.Ε. υποσχέθηκε ο κ. Υφ'αρχος την άμεση θεραπεία του αίτηματος. Μάλιστα όρισε συνάντηση στις 15 Νοβρίου π.ε. στην Αθήνα, για να εκλέξει η Σ.Ε. μεταξύ δύο (2) προσφορών της Πολιτείας. Η πρώτη ήταν η παράδοση αθημερόν ενός προκατασκευασμένου διδακτηρίου και η δεύτερη το ποσό των 800.000 δραχμών για την ανέγερση νέου διδακτηρίου στο οικόπεδο του Σχολείου. Όμως και αυτή τη φορά το κράτος μας κορόιδεψε. Υποβλήθηκαν σε τόσα έξοδα για τη μετάδοση και διαμονή στην Αθήνα δύο απόδων για πολλές μέρες χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Και έρωτώ κ. Δ/ντά τον Υφ'αρχό Παιδείας: Έχει καταλήξει το κράτος ώστε να φθάσει στο σημείο αυτό να μην έχουμε έμπιστοσύνη πλέον ούτε στα πιάτα έπισημα χείλη; Δεν υπάρχει καθόλου ντροπή για να μάς κοροϊδεύουν τόσο άδυστολα;

Δεν έχουν το δικαίωμα τα παιδιά μας να ζήσουν σε ένα άνδρι σύγχρονο σχολείο, τουλάχιστον σε ένα στερέο σχολείο χωρίς τον κίνδυνο να καταστραφούν σωματικά και ψυχικά από το ακατάλληλο διδακτήριο, επειδή οι παππούδες των πολέμησαν τον κατακτητή; "Ας μάς πούν καθαρά ότι τα παιδιά μας δεν είναι Έλληνόπουλα και ότι το ελληνικό κράτος δεν ενδιαφέρεται για αυτά. Μετά τιμής

ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΟΣ ΜΑΝΩΛΙΔΑΚΗΣ

Συκολόγος Βιάννου Ήρακλείου Κρήτης

Διαβάστε και διαδίδετε τα

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Είναι η φωνή της Επαρχίας, ο κρίκος που συνδέει όλους τους Βιαννίτες που βρίσκονται σκορπισμένοι σ' όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η αύξηση της κυκλοφορίας τους και αποστολή της συνδρομής όλων, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την προώθηση των στόχων που έχουν προγραμματίσει για το μέλλον.

ΤΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

Το άφθονο υδραυλική ενέργεια για να καλύψει τις δικές της ενεργειακές ανάγκες και να δώσει και στο διασυνδεδεμένο σύστημα, όπως λέγεται, της άλλης Κρήτης.

...2. Ενέργεια ανέμου — Ηλιακή ενέργεια.

Η Βιάννος υποφέρει συχνά από ανομβρία και μεγάλη ηλιοφάνεια, όσο υποφέρει και από ισχυρούς ή θυελλώδεις ανέμους που τους θεμερώσαμε πάντοτε σαν την κατάρτη της Βιάννου. Να όμως τώρα, που με την ενεργειακή κρίση η πατρίδα μας έχει στηριχτεί μεγάλο μέρος από τις ελπίδες της στα δύο αυτά, τον ήλιο και τον άνεμο. Η επαρχία μας έχει ηλιοφάνεια 2800 — 3000 ώρες το χρόνο, που σημαίνει ότι ο ήλιος λάμπει στον τόπο μας 250 12ωρες μέρες το χρόνο. Ιδίαιτερα στις παραλίες πρέπει να έχουμε τη μεγαλύτερη από όλη την Ελλάδα ηλιοφάνεια (3100 ώρες). Εκτός από τους ηλιακούς θερμοσίφωνες που έχουν αρχίσει διαδοχικά, να χρησιμοποιούνται, τα περισσότερα χωριά μας, κτισμένα σε νότιες πλαγιές βουνών, προσφέρονται σε μεγάλο βαθμό για ηλιακά σπίτια που αργά ή γρήγορα πρέπει η ελληνική βιομηχανία και βιοτεχνία να

παρουσιάσει σε προσιτές τιμές.

Όσο για τον άνεμο, δυστυχώς οι παγκόσμιες βιομηχανικές και ερευνητικές προσπάθειες δεν βρίσκονται σε καλό δρόμο, γιατί οι διάφορες ανεμοηλεκτρογενήτριες που παράγουν κοστίζουν σε πετρέλαιο για την κατασκευή τους πολύ περισσότερο απ' αυτό που θα εξοικονομηθεί από τη λειτουργία τους. Η ελληνική βιοτεχνία πρέπει να στραφεί προς βελτιωμένους ανεμόμυλους τύπου Λασιθίου, φτηνούς και με χαμηλό κόστος συντηρήσεως και λειτουργίας. Με τέτοιους οικονομικά συμφέροντες ανεμόμυλους η Βιάννος θα είναι αυτάρκης σε ενέργεια και μόνο από

τον ήλιο και τον άνεμο.

3. Άλλες πηγές ενέργειας

α. Πολλά λέγονται σήμερα και για τη βιομάζα σαν πηγή ενέργειας, που μπορεί να είναι οποιαδήποτε με οργανική προέλευση ύλη, ξύλα, πριονίδια, χόρτα άχυρα, που θα μπορούσαν να δώσουν θερμότητα άμεσα ή έμμεσα. Η Βιάννος και από βιομάζα δεν υστερεί, αφού διαθέτει την ελαιουρήνα που περιέχει μεγάλη ποσότητα θερμότητας. Σήμερα και η πηγή αυτή ενέργειας, εκτός από σπάνιες εξαιρέσεις, δε χρησιμοποιείται και η πολύτιμη αυτή ύλη πάει σχεδόν χαμένη.

Στα μοντέρνα σπίτια κατασκευάζονται σήμερα τζάκια για διακόσμηση. Σχετικά με τη χρησιμότητά τους είναι γνωστό ότι το τζάκι είναι αντιοικονομικός τρόπος θέρμανσης, γιατί η περισσότερη ζέση από την καύση φεύγει έξω στον αέρα. Το ίδιο όμως συμβαίνει και για πολλές σόμπες πετρελαίου. Από την

άποψη αυτή οι παλιές μεταλλικές σόμπες για ξύλα και γαιάνθρακες είναι προτιμότερες. Για τα ξύλα ή την πυρήνα, σκέτη ή ανάμικτη με πετρέλαιο, πρέπει να μελετηθούν κατάλληλες διατάξεις, ώστε η καύση να είναι τέλεια και η θερμότητα να χρησιμοποιείται ωφέλιμα. Η παρατήρηση αυτή ισχύει όχι μόνο για τη Βιάννο αλλά και γενικότερα.

β. Το ονόπνευμα, το κοινό ή το ξυλόπνευμα, που βγαίνει με ξηρή απόσταξη από τα ξύλα, έχει μικρότερη θερμική ενέργεια από τα πετρελαιο (υδρογονάνθρακες), μπορεί όμως να χρησιμοποιηθεί για κίνηση θερμική μηχανών στη θέση του πετρελαίου και της βενζίνης. Είναι ευκολότερο από το υψηλό κόστος του ονόνεωματος δεν επιτρέπει τη χρήση του σε κανονικές συνθήκες. Σε περιπτώσεις ανάγκης όμως, η Πατρίδα μας μπορεί να πρέπει να υπολογίζει και στο πολύτιμο αυτό υλικό. Η επαρχία Βιάννου δεν είχε ποτέ παραγωγή καλού κρασιού και καλών σταφυλιών, είχε όμως παισιότερα αξιόλογη παραγωγή ρακής που έβγαίνει από σταφύλια κλημάτων που πήγαιναν από λιόδεντρο σε λιόδεντρο και από πλατάνι σε πλατάνι.

Ποιός δε θυμάται τα σταφύλια που κρέμονταν στο μεγάλο πλατάνο της Α. Βιάννου; Από άποψη λοιπόν ενεργειακή και στην ονόνεωμα η Βιάννος μπορεί να γίνει ευφορή, αν ξαναζήσουν κληματαριές που γέμιζαν άλλοτε όλα τα βιαννίτικα περιβόλια και τις αυλές, μαζί βέβαια με τα αμπέλια.

Σ.Δ.Γ.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ «ΔΙΑΒΑΘΗ» ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Όπως πληροφορούμαστε, Σύλλογος Βιαννιτών της Αθήνας «ΔΙΑΒΑΘΗ» οργανώνει καλλιτεχνική βραδιά στις 9 του Φλεβάρη, ημέρα Δευτέρα και ώρα 7 μ.μ. στο θέατρο Γκλόρια Ιπποκράτους 3.

Στην εκδήλωση αυτή, εκτός από το κόμψιο της πίτας, θα γίνει ανακήρυξη του συνεπαρχιακού Γιάννη Φουρνάρη σε επίτιμο πρόεδρο του Συλλόγου, θα χορηγεί το χορευτικό συγκρότημα του Συλλόγου, θα ακουστούν τραγούδια από χωριώδη και διάφορες απαγγελίες. Θα πάρουν μέρος και πολλοί καλλιτέχνες που έχουν προσκληθεί.

Έτσι οι συνεπαρχιώτες της Αθήνας θα έχουν για μία ακόμα φορά την ευκαιρία να περάσουν ομαδικά λίγες ώρες ευχάριστες κι ανέσδοτες. Πιστεύουμε πως στην εκδήλωση αυτή θα πάρουν μέρος όλοι οι συνεπαρχιώτες της Αθήνας, με κι όσοι βρεθούν εκεί στις 9 του Φλεβάρη.

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΣΗ

Ο κ. Θεοδοσάκης σε παλαιότερο φύλλο των Β.Ν. αναφέρει πως ο συνοικισμός Μέση ανήκε στο Μονοφάτσι. Η πραγματικότητα είναι πως ο συνοικισμός ανήκει στην επαρχία Βιάννου και συγκεκριμένα στην Κοινότητα Κ. Βιάννου. Σωζεται μάλιστα διαχωριστικό τείχος, δυτικά του συνοικισμού, χαμηλά προς το ρυάκι, που κατασκευάστηκε για να χωριστεί το συνοικισμό και όλη την επαρχία από το Μονοφάτσι. Κατασκευάστηκε ασφαλώς επί τουρκοκρατίας για το διαχωρισμό των επαρχιών.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΨΑΡΑΚΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

Από τη Δ/ση Γεωργίας Ν. Ηρακλείου, ανακοινώθηκε ότι για να είναι δυνατή η χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης στην παραγωγή ελαιολάδου, όπως αυτή προβλέπεται από τους Κοινοτικούς Κανονισμούς (Ε.Ο.Κ.), θα πρέπει οι ελαιοπαραγωγοί να είναι απαραίτητα καταχωρημένοι στο βιβλίο ελαιωτριβείων, που από τη φετινή ελαιοκομική περίοδο υποχρεούνται να τηρούν όλα τα ελαιωτριβεία της χώρας.

Ειδοποιούνται για αυτό όλοι οι ελαιοπαραγωγοί, να ενδιαφερθούν για την καταχώρησή τους στο βιβλίο του ελαιωτριβείου, την ημέρα που θα αλέσουν, για να μπορούν να πάρουν την οικονομική ενίσχυση όταν δοθεί.

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Με βροχές, χιόνια και καταιγίδες πέρασε ο προηγούμενος μήνας και ο Γενάρης μέχρι σήμερα. Προκλήθηκαν ζημιές στην παραγωγή και πολλές δυσκολίες στις δουλειές.

Η βροχόπτωση έφτασε στα 41 εκ. μέχρι και 19 του Γενάρη.

Ο χώρος του Ήρωου

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

τιμήν των νεκρών της επαρχίας μας.

Ο χώρος γύρω από το Ήρωο πρέπει να διαμορφωθεί έτσι που να εμπνέει το σεβασμό με και το δέος στον κάθε επισκέπτη.

Τά Β. Ν. προτείνουν σε άδρες γραμμές τα παρακάτω για το χώρο του Ήρωου.

- 1) Να φυτευτεί ο δρόμος πριν και μετά το Ήρωο με μικροδάφνες ή άλλα όμοια φυτά που να δημιουργούν πράσινο.
- 2) Να ολοκληρωθεί η διαμόρφωση του χώρου γύρω από το Ήρωο, όπως το προβλέπει το σχέδιο. Τοποθέτηση μαρμάρων γύρω από το Ήρωο. Αναγραφή των ονομάτων.
- 3) Να γίνει ξερολιθιά για στηριξη του χώρου, όπως διαχωρίζεται από το δρόμο Ήρωο — Παντουβάδω. Να διαμορφωθεί η γύρω πλαγιά και να φυτευτεί πράσινο — το πράσινο να επεκταθεί μέχρι το δρόμο Αμυρά — Βαχού — Το ίδιο και πάνω από το δρόμο προς τον Άγιο Χαράλαμμο.
- 4) Να επιλεγεί χώρος για την ανοικοδόμηση Μουσείου. Σ' αυτό, εκτός από τις φωτογραφίες των νεκρών, να τοποθετηθούν και ατομικά τους αντικείμενα. Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να τονίσουμε ιδιαίτερα στους συγγενείς των θυμάτων να διαφυλάξουν με κάθε επιμέλεια ό,τι

προσωπικό τους είδος σώζεται. Αν σήμερα φαίνεται λίγο δύσκολη η πραγματοποίηση όλων πιά πάνω αναφέραμε, όμως θα δημιουργηθούν κάποτε οι προϋποθέσεις για αυτό, και τότε πρέπει να υπάρχουν τα αντικείμενα αυτά. Και θα γίνει πραγματικότητα τούτο πιο γρήγορα, όσο πιο πολύ και όσο περισσότερο ενδιαφερθούν για αυτό.

5) Τις τεχνικές λεπτομέρειες στα όσα πιο πάνω αναφέραμε μπορούν να επεξεργαστούν και προγραμματίσουν μηχανικοί και γεωπόνοι της επαρχίας μας.

6) Τον συντονισμό προσπάθειών και εργασιών μπορεί να αναλάβει η επιτροπή τελείωσης του Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου, αφού συνεργαστεί με την επιτροπή ανέγερσης του Ήρωου. Να ανατεθεί σε ολιγομελή ειδική επιτροπή η προώθηση του όλου έργου με τη συμπαράσταση του συνόλου των συνεπαρχιωτών.

7) Να ηλεκτροφωτιστεί ο χώρος, αφού γίνει ειδική μελέτη για την τοποθέτηση των φωτών, ώστε να δημιουργηθεί φαντασμαγορική εμφάνιση του τοπίου την νύκτα.

8) Να γίνει μικροφωνική εγκατάσταση, που να μεταδίνει μουσική σε πένθιμη υπόκρουση, όχι από υψηλά τοποθετημένα μεγάφωνα αλλά με τρόπο που να βγαίνει μέσα από τη γη.

Κρητικά ανέκδοτα

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 3

για έβγαλε δυο σιγάρους, έδωσε τον ένα στο Γιαννάκο, και του 'πε:

— Βάλε, μωρέ Γιάννη, φωτιά να τσι κάψουμε να πάνε κάτω τα φαρμάκια.

Με τον τσιγάρο στο στόμα και τα χέρια δεμένα πίσω, με το καλάμι να κρέμεται, τράθηξε για τον πάρα Πλάτανο.

Όταν έφθασε στο Ραφτογιώργη το ντουκιάνι, τον έπιασε μια φαγούρα στα πιασινά του και άπλωσε το χέρι του να ξυστεί. Ο Ραφτογιώργης, που στεκότανε στην πόρτα του μαγαζιού, τον είδε και θέλησε να τον πειράξει.

— Δέ θέλει αυτός, φιλιότσο νύχι! του φώναξε.

Μά ο Φιδόγος δεν έχασε καιρό, χωρίς να γυρίσει να τον

κοιτάξει του απάντησε.

— "Οϊ, δέν του βάνω γά, σάντολε, νύχι, μόνο ξανοίγω να βρώ το ποτηράκι να σε κέρσω.

Κι ο Γιωργής απόμεινε κόκαλο.

Μ' αυτούς τους τύπους, την ετοιμότητα τους και το σκαμπό τους πνεύμα από τη μια μεριά κι από την άλλη με χοροσπερίδες, θεατρικές παραστάσεις και αθλητικούς και ποδοσφαιρικούς αγώνες της τότε νεολαίας, πότε στην Πατερική και πότε στο Παπά το λιθόβι, διασκέδαζε το χωριό την εποχή εκείνη χωρίς παρεμπόδιση, χωρίς κακίες και μίσση. Αντίθετα ή σημερινή νεολαία παράτησε και τη χοροσπερίδα που έκανε την ημέρα της Παναγίας